

XV. Tudomány- és Technikatörténeti Konferencia Nagyenyed, 2022. június 30 – július 3.

Az EMT Technikatörténeti Szakosztálya 2022. június 30 – július 3. szervezte meg a XV. Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciát, Nagyenyeden.

A konferenciát pénteken tanulmányi kirándulással indítottuk, Dvorácsek Ágoston tanár úr vezetésével. Kirándulásunk első állomása a Bethlen Gábor Kollégium, a múzeum. majd a nagyenyedi református temető, ahol olyan hírességek nyugszanak, mint Pápai Páriz Ferenc, Köteles Sámuel. I. Kováts József, Herepei Ádám, Vajna Antal, Kovács Ödön, Zeyk Miklós stb. Ezt követően utunk Alsógáldra, a Kemény Simon-kastélyhoz vezetett, amely ma elmeógyógyintézetként működik, így az épületet csak kívülről tekinthettük meg. *A településen egykor, a XVII. században egy udvarház állt, amely valószínűleg reneszánsz stílusban épült, s amelynek egykori védőfalai még láthatóak a keleti oldalon. A régi épületből egyetlen kis bástya és ennek toldaléka maradt meg. Feltételezhető, hogy az eredeti udvarházat Kemény Boldizsár, Kemény János fejedelem apja, és Simon nevű fia építtette a XVII. század elején.*(kastelyerdelyben.ro)

Torockón első megállónk a Néprajzi múzeum volt, ahonnan csodás kilátás tárulkozik elénk a Székelykőre. A múzeumban megismerkedhettünk Torockó hagyományaival, népviseleti szokásaival és építkezési stílusával. Ezt követően a Tóbiás-házban elköltöttük az ebédünket, Torockó központjában megtekintettük a vajort, amely Torockó egyik legjellegzetesebb látnivalója. *A vajor (nevét a német Weiher=tavacska szóból kapta) vályú, itató és azok alján levő vízmedence. Vize egy 400 éves vezetéken érkezik a Tilalmas oldalából. Állatitásra és mosásra, tisztálásra használják.*(torocko.org) Sajnos, a híres vízimalmot nem volt alkalmunk megnézni. Ezután Torockószentgyörgyön megnéztük a vármotot és Brassai Sámuel szülőházát.

A péntek estét borkóstolással zártuk a Plébános pincészetben, ahol 8 fajta bort kóstoltunk meg András Emil borász vezetésével.

Szombaton a konferencia Kása Zoltán (az EMT Tudománytörténeti Szakosztályának társelnöke, a konferencia társelnöke), Oláh-Gál Róbert (a konferencia társelnöke) és Wanek Ferenc (az EMT Tudománytörténeti Szakosztályának társelnöke) megnyitójával és a résztvevők köszöntésével kezdődött.

Az előadások elhangzásuk sorrendjében a következők voltak:

BARABÁSSY Miklós: *A Szent Korona keresztpántja mérnöki szemszögből*

DVORÁCSEK Ágoston: *Dr. Sáska László – Nagyenyed, Isaszeg, Arusha*

KÁSA Zoltán: *George Bruce Halsted és a Bolyaiak*

MIHOLCSA Gyula: *Az atomizmus. Magyarországi és erdélyi vonatkozásai*

NEMES József Miklós: *A vezeték nélküli telefon megvalósítása Szombathelyen, a XIX–XX. század fordulóján*

OLÁH-GÁL Róbert: *Kőrösi Csoma Sándor egy 1803-ból származó, nagyenyedi matematikai leckéje (eredeti kézirat alapján)*

PÁPAY László: *Magyarországi pliocén maar kráterek nyersanyagai: alginít (olajpala) és bentonit*

PIPICS János, LYSEWYCZ Adrienn: *A természetet vizsgáló bölcsek. Tudósok Segesvári István Hell Miksa emlékére írt versében (1792)*

VALLASEK István: *120 éve született Wigner Jenő (1902–1995) Nobel-díjas fizikus, a világ első reaktormérnöke*

VARGA János: *Einsteinnel kapcsolatos tévhitek*

VERES Enikő, BARTHA Dániel-Zsolt: *Szentkatolnai Bálint Gábor: a világhíró nyelvész*
WANEK Ferenc: *A földtanoktatás a 150 éve indult Ferenc József Tudományegyetem Kolozsvárra visszatérte utáni utolsó 5 tanévében*
HEVESI Attila: *Hunfalvy János (1820–1888) élete és munkássága*

Az előadások benyújtott anyagaiból megszerkesztett konferenciakötet az Open Journal System platformon létrehozott EMT-oldalon található (ISSN 2668-9685, ISSN-L 2068-1267), melyet a Google Scholar is megjelenít, mindenki számára szabadon elérhető a <https://ojs.emt.ro/index.php/ttk> címen.

A konferenciát jó hangulatú díszvacsora zárta, amely teret adott a szabad beszélgetéseknek.

Mindenkit szeretettel visszavárunk 2023-ban a XVI. Tudomány- és Technikatörténeti Konferenciára.

Mészáros Cyntia,
programszervező